ŞERİAT

(bir dinin mezheplerce yapılan yorumundan
çıkan kurallar bütünü)

Geniş su yolu, yöntem, tavır, kural gibi anlamları olan bu kelime 'şeriat' şekliyle Kur'an'da tek bir yerde geçmektedir: Câsiye 18. ayet. Aynı kökten ve aynı anlamda bir de 'şir'a' sözcüğü vardır ki, onun geçtiği yer Mâide 48. ayettir. Şeriat kelimesinden sadece telaffuz farkıyla ayrılan şir'a kelimesini de değerlendirmeye alacağız.

Şir'a, yol ve yöntem anlamındaki minhâc sözcüğü ile birlikte kullanılmıştır. Şöyle deniyor:

"Sizden her biri için bir yol ve bir yöntem/şeriat belirledik. Allah dileseydi sizi elbette bir tek ümmet yapardı. Ama size vermiş olduklarıyla sizi imtihan etsin diye öyle yapmamıştır..." (Mâide, 48)

Bu ayetten anlaşılıyor ki şeriat insandan insana, toplumdan topluma değişen tavırları, tarzları, yöntemleri, kabulleri ifade etmektedir. Her peygamberin şeriati vardır; Hz. Muhammed'in de izlediği bir şeriati vardır. Câsiye 18 bunu açıkça ifade etmektedir.

Bir dinin içindeki değişik birey ve grupların da birer şeriati vardır, olacaktır. Örneğin her mezhebin dinden anladığı, o mezhep için bir şeriattır.

O halde, şeriat, Allah katında değişmez, aksi ve başkası kabul edilmez tek yol ve gerçek olan İslam'ın (3/19) içinde kişilerin, grupların ve toplumların dinden anladıklarına göre oluşturulmuş yorumlar ve kurallar bütünüdür. Allah katında din sadece ve sadece islam'dır, yani peygamberlerin tebliğ ettikleri değişmez, zaman üstü ilkeler bütünü. Katında din olarak İslam'ı kabul eden Allah şeriatin her birimize göre değişen bir din anlayışını ifade ettiğini

açıkça bildirmektedir ki, hiç kimse dinden anladığım dinin kendisi ilan etmeye kalkmasın. Demek olur ki, şeriatle İslam'ı veya Kur'an'ı eşitlemek, Kur'an'ın verilerine aykırıdır.

İşin bilimsel ve dinsel esası şudur: Şeriat, İslam veya Kur'an ile eşitlenemez. Şeriat mezhep kabulleriyle, nihayet fıkıhla eşitlenebilir. Şeriati İslam'la eşitlemek isteyen anlayış, birçok kabulünün Kur'an'la ve zamanla çeliştiği anlaşılmış bulunan örfleri din yapmayı amaçlayan anlayıştır. Bu anlayış, önce, şeriatle dini eşitlemekte, sonra da devrini bitirmiş fıkıh kitaplarındaki akıl ve Kur'an dışı birtakım kuralları din diye halkın önüne koymaktadır.

Burada Allah ile aldatmanın tipik bir görünümüyle karşı karşıyayız. Bu anlayış kendisini meşrulaştırmak için, özellikle Kur'an'ı tercümesinden okuyan kitleler önünde, bir oyun daha sergilemekte, şeriat sözcüğünün birçok Kur'an ayetinde geçtiğini söylemektedir.

Bu, açık bir yalandır. Bu yalan, işin içyüzünü bilmeyen halk kitleleri önünde şöyle sergilenmektedir: Önce, Kur'an'daki şeriat ve din kelimelerinin tümü 'şeriat' anlamında tercüme edilmekte, sonra da "İşte bakın, Kur'an'da şeriat şu kadar yerde geçiyor!" diye hüküm verilmektedir. Bu yapılınca, halkın islam'dan anlaması gereken ne varsa, şeriatten anlaması gereken şeyler haline geliveriyor. Dinden anlaşılması gerekenler şeriatten anlaşılır olunca da dinle şeriati eşitlememek küfür oluyor.

Yanlış anlamalara meydan vermemek için, Kur'an'ın din dediği yerde çeviriyi din, şeriat dediği yerde şeriat diye yapmak zorundayız.